

Ungdomens Nordiska Råd

Slutdokument 2024

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sessionen 2024	4
Presidiets verksamhet under 2024	4
Rapport från presidiemedlemmarna	5
President: Anders Peter Hansen, Danmark Suppleant: Vara: Tobias Nicolajsen, Danmark	5
Vicepresident: Anne Jensdatter, Danmark Suppleant: Edvin Mårtenson, Sverige	8
Presidiemedlem: Alexander Winge, Sverige Suppleant: Linnea Lie Holen, Norge	8
Presidiemedlem: Maya Kastlander, Sverige Suppleant: Halvard Brundtland, Norge	10
Presidiemedlem: Andreas Salomonsson, Sverige Suppleant: Arvid Karell, Finland	10
Presidiemedlem: Alireza Hossaini, Sverige Suppleant: Konsta Lindi, Finland	11
Presidiemedlem: Jósúa Gabrél Davíðsson, Island Suppleant: Nora Dahlmann, Danmark	12
Presidiemedlem: Noora Korpela Suppleant: Christian Bülow.....	14
Presidiemedlem: Toni Pakarinen, Finland Suppleant: Frederik Møller, Denmark	15
Presidiemedlem: Dag Henrik Nygård, Norge Suppleant: Ylva Sóley Thorsdottir Planman, Island	15
Godkända resolutioner	17
Tillväxt och utveckling.....	17
2. Et retfærdigt digitalt samfund – for os alle.....	17
4. Öppna Nordjobb för alla ungdomar med uppehållstillstånd.....	17
7. Tegningsberettigede uanset nordisk bopæl	17
20. Styrk initiativer til at sikre unges trivsel i digitaliserede samfund.....	18
27. Fjern planlovs reguleringer i forbindelse byggeforanstaltninger	18
Välfärd i Norden	18
8. Tilbyde psykologisk hjælp til de ukrainske ofre af Ruslands angrebskrig mod Ukraine	18
22. Ratificera ILO-konvention 169 för ett mer inkluderande Norden.....	19
28. Lovliggørelse af fixerum i hele Norden.....	19
30. UNR mener, at unødvendige og uigenkadelige indgreb på børns kønsorganer uden deres samtykke er en krænkelse af børns ret til religions- og selvbestemmelse.	20
Kunskap och kultur.....	20
25. Det arktiska samarbetet måste väckas till liv igen	20
32. Styrkelse af de nordiske sprog	20
Hållbarhet	21
1. En grønnere modeindustri	21
12. Ingen handling uden samtykke	21
13. Oliefrit Arktis	22
16. Forhindre det nordiske biologiske mangfoldets sakte død	22
26. Värna den nordiska naturen	23
29. Fasa ut Open Loop Scrubbing	23

33. Bedre, Billigere og Grøn transport på tværs norden.....	23
Demokratifrågor	24
5. Nationellt främjande av de ungas delaktighet i alla nordiska länder	24
6. Fuldt medlemskab til Grønland og Færøerne i Nordisk Råd	24
9. Stærkere nordisk samarbejde	24
10. Lad ikke konsensusprincippet forhindre nordisk samarbejde	25
18. Norden skal støtte retten til selvbestemmelsei regionen.....	25
19. Anerkend unge som ligeværdige aktører i demokratiet.....	25
31. Valgretsalder med udgangspunkt i fødselsåret.....	26
Urikes-, försvar- och säkerhetsfrågor	26
11. Kvinders situation i Afghanistan	26
15. Ny nordisk säkerhetspolitik	26
3. UNR:s presidium 2024.....	28

Sessionen 2024

Ungdomens Nordiska Råd samlades till sin årliga session den 25–27 oktober 2023 i Reykjavik, Island.

I sessionen deltog representanter från medlems- och observatörsorganisationer från de nordiska länderna, sammanlagt ungefär 75 personer.

Under sessionen debatterades flera politiska frågor, bland annat internationell och nordisk politik, miljö-, försvars-, utbildnings-, arbetsmarknads- och socialpolitik. Sammanlagt inlämnades 34 resolutionsförslag, vilka sedan behandlades i arbetsgrupper och plenum under lördagen och söndagen.

Av dessa 34 resolutioner godkändes 26, och de presenteras senare i rapporten. Under det kommande året hoppas vi att dessa resolutioner lyfts fram och ligger till grund för debatter inom Nordiska rådets olika utsikt och partigrupper.

Sessionen öppnades under fredagen av UNR:s president Anders Hansen. Bryndís Helgadóttir framförde sin hälsning till sessionen i samband med öppnandet av sessionen. Vi hade äran att välkomna Halla Tómasdóttir till sessionen, som tillsammans med Hansen diskuterade nordiska frågor och presidenten framförde sin hälsning om vikten av unga i politiken och att lyssna på sig själv i dessa tider av osäkerhet. På lördagen fick vi besök av Björg Eva Erlendsdóttir, generalsekreterare för Landvernd, som höll ett intressant upplägg om hållbarhet för deltagarna. Under söndagen framförande Eva Lindh svenska delegationens hälsning till sessionen. Även Kristina Háfoss närvarade under söndagen.

Den största nyheten från årets session var beslutet att grunda en självständig organisation för UNR. I dag förvaltas av Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, men UNR:s tillväxt de senaste åren har skapat ett behov av att agera mer självständigt. Under det senaste verksamhetsåret har UNR:s presidium och sekretariat utrett förutsättningarna för en självständig organisation som presenterades för sessionen. Sessionen röstade och godkände grundandet av den självständiga organisationen. Detta innebär att vi har ett spännande verksamhetsår framför oss som en självständig organisation!

Under sessionen valdes Alexander Winge till president för 2024. Alexander Winge kommer från Sverige och representerar Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund.

Det nya presidiet består, utöver presidenten, av följande personer:

FNSU: Alexander Winge, suppleant/vara: Hanna Kivimäki

GUN: Konsta Lindi, suppleant/vara: Lone Kristiansen

KDUN: Andreas Salomonsson, suppleant/vara: Arvid Karell

NCF: Lauri Salo, suppleant/vara: Elin Kihlstedt

NFU: Noora Korpela, suppleant/vara: Julian Kroon

NLU: Birgir Ferjá Heldarskarð, suppleant/vara: Erik Pedersen

NUU: Frederik Møller, suppleant/vara: Maria Miala

SUN: Jóhannis Erlendsson, suppleant/vara: Sampsa Telaaranta

SNUS: Edvin Mårtenson, suppleant/vara: Johanne Elisabeth Loft Jensen

FNUF: Steffen Bagger, suppleant/vara: Ylva Thorsdottir Planman

Presidiets verksamhet under 2024

Ungdommens Nordiske Råd (UNR) har én hovedopgave, det er at repræsentere ungdommens stemme i Nordisk Råd, overfor Nordisk Ministerråd og andre nordiske fora. Derfor skal UNR være det naturlige sted for nordiske ungdomsorganisationer at søge hen, når de vil have indflydelse på nordisk politik.

Et sådant formål kræver en professionel organisation. Netop det at blive en professionel organisation, som kan løfte opgaven om at repræsentere den nordiske ungdom og være et prioriteret mødested for unge, på tværs af politiske holdninger og landegrænser, har været et hovedfokus for UNR i 2024.

Gennem året har vi arbejdet på at formalisere flere af de rettigheder som UNR har i Nordisk Råd ved at indgå officielle aftaler med Nordisk Råd. Hermed vi sikre en god repræsentation af den nordiske ungdom nu og i fremtiden.

I 2024 har UNR været med i arbejdsgruppen for revisionen af Helsingforsaftalen. Helsingforsaftalen er populært omtalt som Nordens grundlov og er grundstenen for det nordiske samarbejde. Aftalen indeholder

de vigtigste grundpiller i Norden, så som pasfrihed i Norden, økonomisk integration, fri adgang til uddannelse og omfattende miljøsamarbejde. Denne aftale tages nu til revidering grundet Sverige og Finlands indtræden i NATO, som ligger vejen for nye nordiske samarbejder. I forbindelse med revisionen har Ungdommens Nordiske Råd, kæmpet for at få indskrevet et afsnit om børn og unge, hvor vi selvstændigt nævner Ungdommens Nordiske Råd som en platform for børn og unge. Dette afsnit hvilket ligger i det fremlagte udkast af den reviderede Helsingforsaftale, det ser jeg som en enorm politisk sejr for UNR og jeg håber, at dette udkast af aftalen bliver underskrevet.

Ungdommens Nordiske Råd har i 2024 cementeret sig som en dygtig ungdomspolitisk organisation. Det har resulteret i, at vi bliver inviteret med til flere internationale samarbejder både i Norden, EU og Baltikum, så som Arctic Youth Dialogue, Youth for Future Cooperation, et ungeklimaråd på Grønland og som en del af en ny biodiversitets og klimafond. Alt dette er anerkendelse af vores organisation, som i de seneste år kun udvikler sig i en mere og mere positiv retning.

Disse nye samarbejder er et tillæg til vores allerede eksisterende samarbejder med Nordforsk hvor vi fordeler penge ud til forskningsprojekter om unges helbred efter COVID19 og vores samarbejde med INTERREG Northern Periphery Arctic Programme hvor vi fordeler et trecifret millionbeløb ud til lokale projekter i Norden og Arktis.

Den store fremvækst for Ungdommens Nordiske Råd kræver en fremtidssikring, så vi kan fastholde og udvikle vores position. Derfor er der blevet arbejdet på at fremtidssikre den interne professionalisering og kapacitet. Det har vi gjort ved at nedsætte en arbejdsgruppe, som skulle forberede etableringen af Ungdommens Nordiske Råd som en selvstændig organisation. At blive en selvstændig organisation vil gøre det lettere at søge eksterne midler til UNR, så vi vil være mindre afhængige af Nordisk Råds budgetrammer. Derved vil vi kunne søge flere midler til udbygning af sekretariatet, flere projekter eller arrangementer, som skal gøre UNR endnu mere professionel, opnå flere politiske resultater og være et mødested for den nordiske ungdom i verdensklasse.

Et projekt som gør UNR til et mødested i verdensklasse for den nordiske ungdom har været vores sommer camp på Utøya. Igen i år har vi afholdt en sommer camp, på Utøya, hvor vi samlede ungdomsledere fra Norden og Ukraine. I år havde vi 55 deltagere og fik skabt venner og resolutioner på tværs af nationale grænser og politiske skel. Vores sommer camp er enormt meningsfuld for os som organisation, da campen virkelig er vores adgang til at fortælle om Norden til unge, og samtidigt også vise hvad Norden kan, fordi de selv får lov til at opleve sammenholdet med andre nordiske unge.

Der skal lyde en stor tak til UNRs præsidie, som alle har lagt en enorm indsats og hjulpet UNR til hvor vi står i dag. Vi har virkelig fået gjort UNR til en organisation i verdens klasse og vi er stadig i gang med vores udvikling.

Selvfølgelig skal der lyde en enorm tak til vores sekretariat i Jenny, Ina og Sofia. Uden jer ville UNR slet ikke stå, hvor vi står i dag, i formål at gøre politik og visioner til virkelighed. Jeres indflydelse er indiskutabelt en stor faktor i den succes rejse, som UNR gennemgår i disse år.

Tak til alle vores samarbejdspartnere, som sammen med Ungdommens Nordiske Råd kæmper den nordiske sag. Vi er taknemmelige for jeres indsats og iver efter mere nordisk samarbejde.

Af hjertet tak. Anders P. Hansen
præsident 2024-2025

Rapport från presidiemedlemmarna

President: Anders Peter Hansen, Danmark

Suppleant: Vara: Tobias Nicolajsen, Danmark

Navn	Anders P. Hansen
Land	Danmark

Paraplyorganisasjon og partigruppe	Nordens Liberale Ungdom
Komité i Nordisk Råd	Presidiet
Komitáarbeid i Nordisk Råd	<p>Som præsident for UNR sidder jeg repræsenteret i Nordisk Råds præsidie, der er det øverste organ i Nordisk Råd. Præsidiet beskæftiger sig primært med styringen af Nordisk Råd samt forholdet til Nordisk Ministerråd.</p> <p>Nordisk Råds præsidie kan også varetage forsvars- og udenrigspolitiske spørgsmål, hvorfor jeg har opløftet UNRs forsvars- og udenrigspolitiske holdninger her.</p> <p>Mit fokus igennem året har primært været på at styrke professionaliseringen af Ungdommens Nordiske Råd. Derfor har jeg fokuseret på at underskrive aftaler med Nordisk Råd, for at sikre inddragelsen af Ungdommens Nordiske Råd og ikke blot leve på den gode vilje af vores nuværende politikere.</p> <p>Årets højdepunkt for Nordisk Råds præsidie har været udarbejdelsen af Helsingforsaftalen. Her har jeg sidset med i Helsingforsaftale-arbejdsgruppen, som har senere fremlagde sit udkast til præsidiet og har derefter behandlet udkastet i præsidiet inden vi sender det til Nordisk Ministerråd.</p> <p>I løbet af året har vi endnu engang holdt vores årlige sommercamp på Utøya med stor succes og derfor kæmper vi for at gøre det til en fast tradition, hvert år eller hvert andet år.</p> <p>Grundlæggelsen af UNR som selvstændig organisation har også fyldt i, da UNRs budget stiger en smule med denne ændring, derfor kæmper vi for en forøgelse af budgettet til at dække den minimale stigning i omkostninger.</p>
Partigruppearbeid i Nordisk Råd	Som UNR-repræsentant i Mittengruppen har jeg fokuseret på at opbygge personlige relationer for sikre bedre støtte til UNR og vores problemstillinger.
Arbeidsoppgaver internt i UNR	<p>Som præsident har jeg været mødeleder og toholder for UNRs møder. Sammen med sekretariatet har jeg stået for den daglige koordinering og drift af UNR. I løbet af året har vi oprettet arbejdsgrupper med præsidietsmedlemmerne til at koordinere årets arbejde og afholdt jævnlige møder til at sikre fremgang og transparens for alle i præsidiet.</p> <p>Et stort fokus for i år har været at professionalisere UNR. Derfor har det været i mit fokus at lede UNR mod en fremtid, hvor vi ikke blot har den gode vilje fra politikerne i Nordisk Råd, men også får det på skrift, at vi har pladser i udvalgene, taletid i Nordisk Råd og er repræsenteret til nordiske arrangementer.</p> <p>Derudover har vi indgået en aftale med Nordisk Råd om hvad deres økonomiske bidrag skal gå til, så Nordisk Råd får mere klarhed over UNRs økonomi.</p> <p>Et andet stort fokus har været at oprette UNR som en selvstændig organisation, det har været en indsats sammen med arbejdsgruppen, hvor vi har klargjort at UNR kan få en selvstændig fremtid, hvor det bliver nemmere at stå i egen ret og ansøge eksterne midler, så vi bliver mindre afhængige af Nordisk Råds midler.</p>

Ekstern representasjon for UNR	<p>I løbet af året deltaget i en række begivenheder og lign, jeg har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tale til konferencen "Rejs og lær i Norden" organiseret af TECHCOLLEGE Aalborg. - Tale til Liberal Alliances Ungdoms landsmøde om UNR. - Åbningstale og workshop til Nordic Youth with Disabilities Summit 2024 i Malmø - Paneldebat til Nordforsks konference og en møderække med deres monitoring committee - Paneldebat med den Nordiske minister på Nordens dag. - Paneldebatter og mødeatorr til Folkemødet med Nordiske og danske organisationer. - Paneldebatter på Ungdommens Folkemøde om "At være ung i Norden" med den Nordiske minister - Deltagelse i Ukrainian Youth Forum i Kyiv, hvor Zelensky og resten af Ukraines regering deltog. - Deltagelse i EU Arctic Forum and Indigenous Peoples' Dialogue i Bruxelles hos EU Kommissionen, hvor en EU kommisær, borgmestre, ambassadører og NGO'er deltog. - Deltaget i DG Regio Youth4Future online & i Bruxelles – Et program som skal bestemme fremtidens ungeinddragelse i INTERREG Programmer - Deltaget i Finland, Mikkeli, med INTERREG NPA som en del af deres monitoring committee - Fremlagt om UNR til Nordisk Råds sekretariat og NORDBUK - Deltagelse i "UWC: Red Cross Nordic" hos den Norske Ambassade i Danmark - Deltagelse i fejring af Sveriges NATO medlemskab hos Foreningen Norden med den svenske ambassadør. - Deltagelse i "Youth perspectives on mental health" med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor - Løbende haft en række møder med Nordisk Råds Rådsdirektør Kristina Haffós, Nordisk Ministerråds generalsekretær Karen Ellemann og den danske minister for nordisk samarbejde Morten Dahlin og Foreningen Norden.
Resolusjoner jeg arbeidet med i Nordisk Råd	<p>Præsidiet i Nordisk Råd beskæftiger sig ikke på samme måde med resolutioner som de øvrige udvalg, derfor har jeg ikke indsendt andet end én resolution: "<i>38. De nordiske lande har et ansvar over for de nordiske jøder</i>" dette skete i forbindelse med Nordisk Råds ønske om at have et standpunkt om situationen med Israel og Palæstina.</p> <p>Derfor jeg har primært fokuseret på at påvirke de igangværende sager og skabe gode relationer i præsidiet og så UNR har politikernes tillid når vi beder om deres støtte.</p>
Andre relevante aktiviteter/innsatser	<p>Jeg sidder repræsenteret i programkomitéen hos organisationen Nordforsk der uddeler 77 millioner NOK til forskningsprojekter i konsekvenserne af coronakrisen hos børn og unges velfærd. Her kommer jeg med anbefalinger til hvordan forskningsprojekter bedre kan inddrage unge i deres forskning.</p> <p>Derudover er jeg UNR's repræsentant i INTERREG Northern Periphery Arctic Programme der uddeler 300 millioner kroner til projekter i de arktiske egne. Her har jeg deltaget i en række møder, blandt andet et fysisk møde i Finland, Mikkeli.</p>

	Vores engagement i INTERREG NPA har ledt til at vi også er i kontakt med INTERREG Baltic Sea Region og Youth4Future, hvoraf sidstnævnte skal give rekommendationer på hvordan INTERREG programmer skal inddrage unge.
--	---

Vicepresident: Anne Jensdatter, Danmark

Suppleant: Edvin Mårtenson, Sverige

Navn	Anne Jensdatter
Land	Danmark
Paraplyorganisation og partigruppe	SNUS, Mitten gruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Hållbart Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	
Arbejdsopgaver internt i UNR	
Eksterne repræsentationer for UNR	
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	

Presidiemedlem: Alexander Winge, Sverige

Suppleant: Linnea Lie Holen, Norge

Navn	Alexander Winge
Land	Sverige
Paraplyorganisation og partigruppe	Föreningen Nordens Socialdemokratiska Ungdom (FNSU) Den Socialdemokratiska gruppen

Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utskottet för välfärd i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har deltagit på samtliga utskottsmöten under året, inklusive utskottets sommarmöte på Jylland. Under året har vi presenterat ett antal resolutioner i utskottet med lite blandade teman, en fullständig redogörelse av resolutionerna finns nedan.</p> <p>Det arbete som gjorts i utskottet under tidigare år har lett fram till att ungas frågor har varit ett prioriterat område under året. Ett av de huvudområden som är utpekat i utskottets arbetsplan handlar om ungas psykiska hälsa, något som också var centralt på utskottets sommarmöte. Där jag bland annat fick möjlighet att delta i samtal med föreningar som arbetar med ungdomars psykiska hälsa.</p> <p>Den resolution som tagits mot bäst är den om narkotikarelaterade dödsfall. Där beslutade utskottet att arbeta vidare med resolutionen och försöka hitta ett gemensamt utskottsförslag. Vi vet inte resultatet av detta ännu då det beslutades på utskottsmötet i september. Sannolikt kommer den arbetas om och komma upp för beslut någon gång under nästa år.</p>
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har deltagit i samtliga möten med S-gruppen under året, inklusive gruppens sommarträff i Vasa. Under början på året handlade mycket om att lära känna medlemmarna i gruppen. Min uppfattning är att jag har en god relation till medlemmarna i gruppen.</p> <p>På våra gruppmöten har jag fått gott utrymme att lyfta spörsmål som är relevanta för UNR. Jag upplever en väldigt positiv inställning till UNR och vårt arbete bland ledamöterna.</p>
Arbetsopgaver internt i UNR	<p>Jag har ingått i gruppen som arbetat med att forma UNR som egen organisation. Under året har mycket tid gått till att förbereda för att kunna sätta igång den nya organisationen under kommande år. Bland annat har vi arbetat fram stadgar och annat som behövs till den nya organisationen.</p> <p>Jag har även ingått i gruppen som arbetat med UNRs ekonomi. Gruppen har gjort en genomlysning av de ekonomiska förutsättningarna i UNR och hur man kan få en budget i balans. Vi har bland annat tittat på möjligheten till extern finansiering genom olika fonder, något som kommer bli enklare när vi är en egen organisation.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	I juni deltog jag på en konferens i Malmö som uppmärksammade 70-årsjubileet av den nordiska arbetsmarknadsunionen. På konferensen deltog företrädare från politiken, fackföreningsrörelsen och näringslivet. Jag fick möjligheten att hålla en presentation om UNRs syn på framtiden för den nordiska arbetsmarknadsunionen. Jag deltog dessutom i ett panelsamtal på temat framtidens arbetsmarknadsunion, där jag fick möjlighet att utveckla våra ståndpunkter.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Följande resolutioner har skickats in till välfärdsutskottet under nordiska rådets sammanträden under året: Februari - De nordiske lande har et ansvar over for de nordiske jøder

	<p>April - Genoprettelse af det sociale boligmarked</p> <p>Juni - Socialt frikort i de nordiske lande</p> <p>September - Antalet narkotikarelaterade dödsfall bland unga i de nordiska länderna måste fås ner</p> <p>Oktober - Ett stärkt nordiskt samarbete kring vaccin och skyddsutrustning.</p>
--	---

Presidiemedlem: Maya Kastlander, Sverige

Suppleant: Halvard Brundtland, Norge

Navn	Maya Kastlander
Land	Sverige
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF) og Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Tillväxt och utveckling
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Halvard deltok som vara for Maya under septembermøtet på Åland, og vil delta på sesjonen i Reykjavik. På septembermøtet ble UNRs innsendte resolusjon "Enklare bankoverføringer i Norden" godt mottatt og ansett som viktig og relevant for Nordisk Råds arbeid mot visjonen om å være verdens mest integrerte region i 2030. Det blir ikke sendt inn noen resolusjon til Island. Det kan med fordel skrives flere resolusjoner som er relevante for utvalget i fremtiden.
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	
Eksterne repræsentationer for UNR	-
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Enklare bankoverføringer i Norden

Presidiemedlem: Andreas Salomonsson, Sverige

Suppleant: Arvid Karell, Finland

Navn	Andreas Salomonsson
Land	Sverige

Paraplyorganisation og partigruppe	Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Tillväxt och utveckling
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Jag har deltagit i alla utskottsmöten förutom ett och deltog inte på sommarmötet. Jag arbetade med att belysa UNRs resolutionsförslag som Nordiskt Interrailkort och enklare banköverföringar, men även att ta upp resolution om strängare krav på modebranschen. Jag har även under året informerat allmänt om UNRs arbete och sett till att vår åsikt alltid har uttryckts.
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	Jag har deltagit på alla partigruppsmöten förutom ett och aktivt arbetat med att främja UNRs status i denna, jag arbetade även aktivt med att lobba för en ökning av det ekonomiska stödet till UNR vilket också senare godkändes.
Internt arbejde i UNR	Jag tog initiativet till och har varit en del av den interna ekonomigruppen vars uppgift var att titta närmare på UNRs ekonomi och eventuella återgärder för att förbättra denna.
Eksterne repræsentationer for UNR	Jag har varit UNRs representant för gränshindergruppen i NR där jag främst fokuserat på att arbeta för integration av mobila betalningslösningar mellan de nordiska länderna. Jag representerade UNR på Nordic Welfare Conference där jag talade om digitala vanor och skärmtidsrekommendationer för barn.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Enklare bankoverföringar i Norden

Presidiemedlem: Alireza Hossaini, Sverige

Suppleant: Konsta Lindi, Finland

Navn	Alireza Hossaini
Land	Sverige
Paraplyorganisation og partigruppe	GUN, Grön Ungdom i Norden Mittengruppen
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Kunskap och kultur
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Under 2024 har jag haft äran att representera UNR i Nordiska rådet. Som UNR representant i utskottet "Kunskap och kultur" har jag aktivt deltagit i alla utskottets möten, som hållits i olika delar av Norden. Det har varit en både spännande och lärorik erfarenhet att sitta i utskottet och få fördjupad kunskap om det nordiska samarbetet inom kultur och utbildning. Utskottet har diskuterat och fattat beslut om flera viktiga och inspirerande resolutioner,

	<p>som syftar till att främja samarbetet mellan de nordiska länderna och stärka banden mellan dem, där nationsgränserna suddas ut för att möjliggöra ett mer sammanhållet Norden.</p> <p>Inför varje utskottsmöte har UNR skickat en resolution, och jag har haft ansvaret att presentera och argumentera för dessa i utskottet. Flera av UNRs resolutioner har gett grund till intressanta diskussioner, där många av dem berör viktiga frågor för oss unga. Genom dessa resolutioner har vi kunnat lyfta ungdomsperspektivet i utskottets arbete, vilket har varit en viktig del av UNRs närvaro i utskottet.</p>
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	Jag har varit en del av Mittengruppen och deltagit aktivt i alla gruppens möten. Medlemmarna i Mittengruppen kommer från olika bakgrunder, representerar och politiska partier från olika delar av Norden. Denna mångfald har bidragit till att diskussionerna i gruppen har visat många olika perspektiv, vilket har gett oss en mer komplett och varierad bild av de argument som framkommit. Som medlem i Mittengruppen har jag lärt mig vilka frågor som är aktuella för gruppens medlemmar och vilken typ av nordiskt samarbete de vill främja. Jag har också haft möjlighet att träffa och arbeta med många intressanta och inspirerande personer från Mittengruppen.
Arbejdsopgaver internt i UNR	Som presidieledamot har jag aktivt deltagit i alla presidiemöten, både fysiska och digitala. Jag har alltid strävat efter att vara en tillgång för presidiet och bidra med mina insikter och idéer för att främja vårt gemensamma arbete. Utöver mina uppgifter inom presidiet har jag också varit involverad i gruppen som arbetade med UNRs sommarläger på Utøya, Norge. I denna roll har jag bidragit till planeringen av lägret. Tyvärr, jag själv kunde inte närvara vid sommarlägret men ändå gjort mitt bästa för att bidra till planeringen och säkerställa att det blev ett så bra sommarläger som möjligt.
Eksterne repræsentationer for UNR	Främst har jag representerat UNR i Nordiska rådet, och allt mitt engagemang har varit kopplat till det. Jag har inte deltagit i några externa uppdrag för UNR.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<p>Sæt de nordiske sprog på skoleskemaet Kulturminderne skal hjem Styrket nordisk indsats inden for maritim forskning Finlandsmodellen for hobbyverksamhet bör breddas till en nordisk modell. Sista resolutionen ska jag jobba med under sessionen i Island.</p>

Presidiemedlem: Jósúa Gabrial Davíðsson, Island

Suppleant: Nora Dahlmann, Danmark

Navn	Jósúa Gabrial Davíðsson
Land	Island

Paraplyorganisation og partigruppe	SUN, Ung Vinstri Græn
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Hållbart Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Som presidiemedlem har jeg representert UNR i utvalget "Hållbart Norden"</p> <p>Vi har sent inn flere resolutioner som du kan se herunder, som handler om mange forskjellige temaer. Vår første resolusjon om felles nordiske arealer til grøn energi ble ikke tatt videre. Vår andre resolusjon om klimatrusselen i Arktis og å gi en økt stemme til lokalbefolkning kom igjennom og blir håndtert i plenum på sesjonen i Reykjavik. Vår resolusjon i sommermøtet om en mer rettferdig klimapolitikk kom ikke igjennom og vi venter å se hva skjer med resolusjonen for møtet som kommer nå!</p> <p>Samarbeidet med utvalget Hållbart Norden har lykkes, selv om vi ikke fikk alt igjennom. Vi blir tatt imot med åpne hender og de tar tillit til det vi kommenterer på.</p>
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	<p>Jeg deltok på alle Nordisk Grön Vänster møter der jeg har god kobling med alle sammen. Der snakker jeg for ungdomssaker og kommer med ungdomsperspektiv på saker de arbeidet på.</p> <p>I tillegg deltok jeg på Nordisk Grön Vänster sommermøtet i Kautokeino der vi diskuterte Sami og urbefolkningsrettigheter og hvilke problemer de må leve med der.</p>
Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Jeg har deltatt i alle møter jeg har kunnet komme til og har representert de sosialistiske partiene i Norden så godt jeg kan. I tillegg satt jeg i sommerleir- og sesjongruppen. I sommerleirsgruppen planla vi sommerleiren vår på Utøya som gikk glimrende.</p> <p>I sesjongruppen har vi planlagt sesjonen, der jeg som den eneste Islendingen i presidiet var til nytte med å kjenne bedre til det landet vi skal være i.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	Jeg representerte Ungdommens Nordiske Råd på Vest Nordisk Råd hovedmøte på Færøyene, der jeg snakket for økt ungdomsrepresentasjon innenfor vest-nordisk samarbeid. I tillegg sitter jeg i rådgivningsrådet (e. <i>Advisory board</i>) for Arctic Youth Delegation.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<p>Utbyd fælles nordiske arealer til grøn energi</p> <p>Klimatförändringens hot i Arktis och behovet av samarbete för hållbarhet</p> <p>Mere retfærdig klimapolitik</p> <p>Nordens hav måste skyddas</p>

Presidiemedlem: Noora Korpela

Suppleant: Christian Bülow

Navn	Noora Korpela
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	Nordisk Friheds Ungdom/Nordisk Frihet
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Välfärd i Norden
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Jag har aktivt deltagit i utskottsmöten och jag har lämnat en resolution till alla utskottsmöten. Utskottets ledamöter har varit mycket intresserade av resolutionerna och de har väckt en bra diskussion. Särskilt initiativet för att förebygga narkotikarelaterade dödsfall bland unga väckte många bra frågor och diskussioner.</p> <p>Jag har suttit i välfärdutskott i två år nu och har lärt mig mycket av det arbete som utskottet har gjort. Jag har också kunnat ta upp bra synpunkter i diskussionen ur en social- och hälsovårdspersonals synvinkel.</p>
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	<p>De nordiske lande har et ansvar over for de Nordiske jøder</p> <p>Genoprettelse af det sociale boligmarked</p> <p>Socialt frikort i de Nordiske lande</p> <p>Antalet narkotikarelaterade dödsfall bland unga i de nordiska länderna måste fås ner</p>
Partigruppearbejde i Nordisk Råd	<p>Även i år har jag varit mycket aktiv i samarbetet med partigruppen och deltagit i gruppens alla möten. Jag har haft ett mycket bra och fungerande samarbete med partigruppen och jag tycker att partigruppen har en mycket positiv inställning till Ungdomens Nordiske Råd.</p> <p>Jag har lärt mig mycket om de nordiska systerpartiernas verksamhet och jag tycker särskilt mycket om att utbyta idéer med andra parter.</p>
Arbejdsopgaver internt i UNR	<p>Jag har deltagit i nästan alla presidiemöten i år. Inom presidiet har jag arbetat i en arbetsgrupp som har planerat årets session samt i en arbetsgrupp som planerar etableringen av en ny organisation.</p> <p>Som presidium medlem strävar jag alltid efter en god och öppen dialog och utbyte av goda idéer. Jag tycker att presidiets samarbete har gett mig mycket och det har fungerat utmärkt.</p>

Presidiemedlem: Toni Pakarinen, Finland

Suppleant: Frederik Møller, Denmark

Navn	Toni Pakarinen
Land	Finland
Paraplyorganisation og partigruppe	NUU, Nordisk Ungkonservativ Union
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Kunskap och kultur
Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	<p>Under 2024 har jag representerat UNR i Nordiska rådets kunskaps- och kulturutskott.</p> <p>Jag har aktivt deltagit i nästan alla utskottsmöten. Till varje utskottsmöte har UNR skickat in en resolution, som jag eller min kollega Alireza har varit ansvariga för att presentera. Resolutionerna har varit en källa till intressanta diskussioner om ämnen som är viktiga för UNR, och många av dem har även gått vidare för vidare behandling.</p>
Arbejdsopgaver internt i UNR	Inom UNR har jag varit en del av två arbetsgrupper. Den ena har arbetat med att utforma nya stadgar för UNR egen organisation, och den andra har varit sessionsgruppen som planerat UNR-sessionen på Island.
Resolutioner jeg arbejdet med Nordisk Råd	Sæt de nordiske sprog på skoleskemaet Kulturminderne skal hjem Styrket nordisk indsats inden for maritim forskning Finlandsmodellen för hobbyverksamhet bör breddas till en nordisk modell.

Presidiemedlem: Dag Henrik Nygård, Norge

Suppleant: Ylva Sóley Thorsdottir Planman, Island

Navn	Dag Henrik Nygård
Land	Noreg
Paraplyorganisation og partigruppe	Foreningerne Nordens ungdomsforbund / Föreningarna Nordens ungdomsförbund (FNUF)
Udvalg/utskott i Nordisk Råd	Utan fast utval, men møter som fyrste vara for dei andre UNR-medlemane i utvala

Udvalgsarbejde i Nordisk Råd	Ettersom at eg ikkje er med i eit fast utval, har eg vore med dersom ein annan frå UNR har meldt avbod. Eg har møtt i utvalet for vekst og utvikling og i utvalet for berekraft. Det er dei faste medlemene frå UNR som har sendt inn reslusjonar, og eg har lagd desse fram der det har vore sendt inn. Røynsle frå fleire utval frå tidlegare har vore svært nyttig når eg dette året har vore vara, og soleis har møtt der det var avbod. Vidare har eg prøvd å støtte og vere aktiv i dei førebuande diskusjonane i UNR, før resolusjonane har vorte sende inn til utvala åt Nordisk råd.
Partigruppearbeide I Nordisk Råd	Foreningerne Nordens ungfomsforbund er ikkje medlem i ei partigruppe i Nordisk råd.
Arbeidsopgaver internt i UNR	<p>Det har vore med stor interesse og glede eg har teke del av det interne arbeidet i UNR. Eg har vore med på langt fleire sesjonar og presidium enn dei andre presidiemedlemene, og kan på denne måten enkelt samanlikne med korleis ting har vorte gjort tidlegare. Det har vore eit svært godt samarbeid i presidiet, og eg meiner vi skal vere nøgde med alt vi har fått til dette året.</p> <p>Det vart gjennomført ein framifrå sumarleir på Utøya, og eg hjelpte til med førebuinga av denne. I tillegg hadde eg, saman med Alexander, ansvaret for gruppa som arbeidde med kultur og minoritetar. Dette førte til fleire tekstar som var sett opp som reslusjonar.</p> <p>Vidare har vi arbeidd med å førebu UNR som ein sjølvstendig organisasjon, gått gjennom vedtekter, arbeidsordning, struktur og liknande. Dette har vore interessant, særleg ettersom at eg har vore med over lang tid.</p> <p>Økonomi har vore eit viktig tema, og eg har vore med i arbeidsgruppa som har arbeidd med økonomien åt UNR.</p> <p>Det har vore naturleg å vere med på alle møta i UNR, både fysiske og digitale. Jamvel om eg ikkje har røysterett i presidiet åt UNR, har eg teke aktiv del i diskusjonane og reslusjonane.</p>
Eksterne repræsentationer for UNR	<p>I august fekk eg representere UNR, saman med Ina, på Norden-dagane på Drakamöllan i Skåne. Her fekk vi vere med på programmet, og vi møtte fleire med djup interesse for den nordiske samarbeidet. Vi hadde eit eige programpunkt om det å vere ung i Norden, som tilskodarane sette pris på. Vi fekk fleire spørsmål frå salen.</p> <p>På kvart møte i Foreningerne Nordens Ungdomsforbund (FNUF), og på kvart møte i Nordisk ungdomsorganisation (tidlegare Nordisk samorganisation for ungdomsarbeide NSU), rapporterer eg frå arbeidet vi gjer i UNR.</p> <p>Vidare har eg vore med i møte med INTERREG NPA, som støttar prosjekt i rurale område.</p>
Resolutioner jeg arbeidet med Nordisk Råd	Dette året har eg, på bakgrunn av omorganisering, ikkje fylgd eit fast utval, som FNUF-representanten tidlegare har gjort. På bakgrunn av dette, har eg ikkje hatt spesifikke reslusjonar å arbeide med, men har hjelpt til med dei reslusjonane som har vore mogleg å hjelpe til og arbeide med.

Godkända resolutioner

Tillväxt och utveckling

2. Et retfærdigt digitalt samfund – for os alle

Vi er som samfund i disse år vidne til teknologiske transformationer, hvis omfang vil skrive sig ind i historiebøgerne. Sociale mediers dominans, uoverskuelige og ukontrollerbare algoritmer samt endnu ukendt kunstig intelligens forandrer i øjeblikket vores forhold til os selv, til hinanden og til det samfund, vi er en del af. De teknologiske landvindinger har potentielle til at skabe frihed, fremskridt og flere muligheder, men som vi desværre allerede har set, har de også evnen til at splitte vores samfund, skade vores sammenhængskraft og sende endnu flere ud i dyb personlig armod.

For hvad enten det er børn langt under de sociale mediers egne fastsatte aldersgrænser, der uden problemer opretter nye konti, data der kastes i retning af højestbydende uden, at man som bruger har mulighed for at overskue det, eller den massive mistrivsel, som i høj grad er drevet af den perfektheds-kultur, sociale medier fremmer, så er konsekvenserne mangeartede. Det kræver handling fra politisk side. Alt for ofte er den teknologiske udvikling nemlig løbet fra den politiske vilje til at agere i tide. Det ønsker vi at tage et opgør med.

UNR foreslår derfor, at de nordiske lande:

- Igangsætter en indsats for at øge den enkelte brugers ejerskab over egne data og værdien af disse, med henblik på at etablere en egentlig digital ejendomsret over egne data.
- For at imødegå de negative konsekvenser af digital teknologi bør emner som teknologiforståelse, digital etik, kunstig intelligens og trivsel på sociale medier indgå som en del af undervisningen i grundskolen.
- Ved lov indfører et krav om, at alt indhold, der er skabt af kunstig intelligens, skal markeres som værende lavet af AI. Ligeledes bør der stilles krav om, at kunstig intelligens skal angive en korrekthedsscore af sit output baseret på kilderne.

4. Öppna Nordjobb för alla ungdomar med uppehållstillstånd

Nordjobb-programmet ger unga en unik möjlighet att lära känna samt arbeta och bo i andra nordiska länder. I nuläget är programmet dock begränsat till de ungdomar som är medborgare i något nordiskt land eller EU-land. Många ungdomar som bor i de nordiska länderna och har uppehållstillstånd är utan anledning uteslutna från programmet.

Bland dem som har uppehållstillstånd finns det många aktiva ungdomar som gärna vill arbeta i ett annat nordiskt land genom Nordjobb, men det är i dagsläget inte möjligt. Tillträde till programmet skulle bidra till att göra den nordiska arbetsmarknaden mer attraktiv, främja jämlighet, underlätta de ungas integration och öka möjligheterna att få insikter i de olika nordiska ländernas kultur, språk och arbetsliv.

UNR föreslår att

- Nordjobb-programmet öppnas för alla ungdomar som bor i de nordiska länderna och som har permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd.

7. Tegningsberettigede uanset nordisk bopæl

I dag er det blevet meget nemmere for forskellige nordboere at skabe kontakter og foreningsfællesskaber over grænserne grundet vores digitale platforme og bedre transportforbindelser.

Dog er det nærmest umuligt at vælge formand og eller kasserer fra et andet nordisk land, end fra det land ens bank er hjemmehørende i, da bankerne kræver, at de tegningsberettigede skal have personnummer fra det pågældende land.

Det er en hæmko for vores nordiske samarbejde og udvikling af samme.

Derfor foreslår FNU Danmark til vedtagelse:

- At UNR skal arbejde for, at bankerne kan godkende tillidsvalgte tegningsberettigede uanset bopælsregistrering i Norden.
- At regeringerne i Norden bør vedtage lovgivning, så de nordiske foreninger kan vælge bestyrelser med repræsentanter på tværs af Norden og lade dem være tegningsberettigede, selvom de ikke er bosiddende i det samme nordiske land, som banken er.

20. Styrk initiativer til at sikre unges trivsel i digitaliserede samfund

Børn og unges liv foregår i dag både fysisk og digitalt, men mange af de steder, børn og unge færdes digitalt, sikrer ikke gode rammer for trivsel og udvikling. Der er bl.a. udfordringer med tidsforbrug grundet fastholdelsesmekanismer og den høje grad af negativ sammenligning og spejling, som digitale platforme muliggør. Samtidig giver platformene muligheder for at kommunikere med venner og bekendte fra den fysiske verden samt finde nye fællesskaber.

Samtidig er det problematisk, at unge på tværs af Norden har forskellig adgang til digital infrastruktur, hvilket skaber ulige muligheder for at benytte de virtuelle værktøjer og platforme, der muliggør lige demokratisk deltagelse og udvikling af samfundet generelt.

Udfordringerne er grænseløse og bør derfor fordre samarbejde om lovgivning i Norden, i EU og globalt, men det er også nødvendigt at have indsatser lokalt og nationalt.

Derfor ønsker DUF, at UNR arbejder for:

- At skoler, fritidstilbud, foreningsliv og andre arenaer, hvor børn og unge opholder sig i samarbejde med børn og unge bør arbejde med at sætte rammer samt skabe en god kultur og normer, der styrker et godt børne- og ungdomsliv.
- At det sikres, at børn og unge kun har adgang til digitale platforme med alderssvarende indhold, så børn og unge ikke udsættes for fastholdende mekanismer eller skadeligt indhold. Tilgængeligheden bør reguleres ved bl.a. velfungerende aldersverifikation.
- At unge på tværs af hele Norden har lige adgang til digital infrastruktur og lige muligheder for at benytte virtuelle værktøjer og platforme der muliggør lige demokratisk deltagelse og udvikling i samfundet generelt.

27. Fjern planlovs reguleringer i forbindelse byggeforanstaltninger

Overflødige planlovsreguleringer bremser by- og boligudviklingen, ved at hæmme markedets evne til at hurtigt reagere på efterspørgsel. Dette kan skabe flaskehalse, hvilket kan få boligpriserne til at stige. Ved at fjerne de nuværende reguleringer i planloven, der begrænser byggeforanstaltninger og boligudvikling kan vi gøre det mere økonomisk overkommeligt for borgere at finde sig en bolig, der passer til deres behov og budget. Afskaffelse af disse reguleringer kan være med til at fremme innovation og fleksibilitet i forhold til byggeprojekter, og lader markedskræfterne spille en større rolle end administrative restriktioner.

Ved at reformere planloven kan vi sikre, at fremtidens boligmarked er både nyskabende og økonomisk tilgængeligt for alle.

Vi vil derfor opfordre til, at:

- De nordiske lande skal reformere planlovsreguleringerne, for at skabe et mere dynamisk boligmarked

Vælfærd i Norden

8. Tilbyde psykologisk hjælp til de ukrainske ofre af Ruslands angrebskrig mod Ukraine

Folk under krig udsættes for ekstrem stress, vold og tab, hvilket kan føre til en række mentale sundhedsproblemer, herunder PTSD, depression og angst. Ungdommens Nordiske Råd anerkender den betydelige psykologiske påvirkning, som krig har på soldater og civile, og ser det som en nødvendighed at adressere de mentale sundhedsproblemer, der er opstået som følge af de psykologiske traumer, som folk fra krigszoner har oplevet. Det kan eksempelvis være ukrainske ofre af Ruslands angrebskrig mod Ukraine.

Ungdommens Nordiske Råd opfordrer derfor de nordiske lande til at forpligte sig til rehabiliteringen af soldater og civile.

UNR foreslår derfor de nordiske lande, at:

- De nordiske lande formelt bør anerkende den betydelige psykologiske traumatisering, som ofre for krig, soldater og civile, har oplevet.
- Psykologiske og psykiatriske eksperter fra de nordiske lande bør uddanne nye fagfolk til at behandle det stigende antal mentale sundhedsproblemer hos folk, der har været i krigszoner.
- De nordiske lande skal udvikle og tilbyde målrettede beskæftigelses- og praktiske træningsprogrammer for at lette reintegrationen af ofre for krig.

22. Ratificera ILO-konvention 169 för ett mer inkluderande Norden

Det är av yttersta vikt att alla nordiska länder ratificerar ILO konvention 169, som skyddar rättigheterna för ursprungsbefolkningar. En central del av demokratin är respekten för nationella minoriteter och urfolk, något som de nordiska länderna idag har brister i. Ratificeringen av ILO-konventionen är inte en komplett lösning men utgör en viktig pusselbit för en förbättrad tillvaro för ursprungsbefolkningar.

Danmark och Norge ratificerade konventionen 1996 respektive 1990, utan att detta fått negativa effekter på deras ekonomier eller utveckling. Detta visar att ratificeringen är både möjlig och fördelaktig. Samernas rätt att utveckla sin kulturella identitet, språk och religion är en grundläggande mänsklig rättighet som bör erkännas av Sverige och Finland.

FN-konventionen om sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter fastslår att medborgare har rätt till kultur och att stater aktivt ska främja dessa rättigheter. Samernas kultur är en viktig del av Nordens kultur och historia, och det är avgörande att det nordiska samarbetet fokuserar på att alla medborgare ska kunna utöva och bevara sitt kulturarv. FN:s barnrättskommitté lyfter det som särskilt viktigt att skydda dessa rättigheter för barnen, något som vidare stärks genom artikel 30 i barnkonventionen.

UNR uppmanar därför Nordiska rådet:

- att verka för att alla nordiska länder ratificerar ILO-konventionen nr 169.

28. Lovliggørelse af fixerum i hele Norden

Mange personer med stofmisbrug indtager stoffer under sundhedsfarlige forhold, hvilket øger risikoen for overdoser uden mulighed for hjælp, ofte med fatale konsekvenser. Samtidig spredes smitsomme sygdomme, når stoffer indtages under uhygiejniske forhold. Stofindtagelse under sådanne forhold udgør en fare for både misbruger og andre borgere, da det skaber farlige situationer i det offentlige rum. F.eks. udgør efterladte kanyler på legepladser og i parker en stor risiko for børn og andre, hvilket skaber utryghed i lokalsamfundet.

Fixerum har vist sig at være en effektiv løsning på disse problemer i flere lande. Fixerum reducerer risikoen for overdoser og sygdomme ved at give stofbrugere et sikkert sted at indtage stoffer under opsyn af sundhedspersonale. Alene i Danmark viser en evaluering fra 2015, at fixerum har reddet over 300 menneskeliv. Derudover fungerer fixerum som et vigtigt bindeledd mellem brugerne og sociale samt sundhedsmæssige tilbud, herunder rehabilitering og behandling af stofmisbrug. Dette er værdifuldt for både de socialt udsatte og for samfundet som helhed.

Derfor foreslår UNR at:

- De nordiska länderna arbetar efter principen av skadereduction
- Fixerum skal lovliggøres i alle Nordens lande
- Oprettelse af retningslinjer for hygiejne, medicinsk behandling og akut nødhjælp
- Fixerummet informerer og opfordrer misbrugere til at deltage i behandling eller søge anden form for hjælp
- Der indføres juridisk beskyttelse for brugere og sundhedspersonale mod strafferetlig forfølgelse, når de anvender eller arbejder i fixerum

- Staten bør yde finansiel støtte til kommuner der ønsker fixerum

30. UNR mener, at unødvendige og uigenkadelige indgreb på børns kønsorganer uden deres samtykke er en krænkelse af børns ret til religions- og selvbestemmelse.

FN's børnekonvention beskytter børn mod traditioner, der er skadelige for deres helbred, og forpligter de lande, der har underskrevet konventionen, til at afskaffe sådanne traditioner. Den røde tråd i FN's børnekonvention er, at barnets bedste altid skal være det primære hensyn i beslutninger, der vedrører barnets ve og vel. Konventionen fastslår også, at børn har ret til at blive hørt i alle sager, der vedrører dem. Det er i strid med konventionen, at forældre træffer beslutninger om unødvendige og uigenkadelige indgreb på et barns krop. Det kan være, at enkeltpersoner ønsker at gennemgå sådanne indgreb af religiøse eller kulturelle grunde, men denne beslutning bør træffes af dem selv, når de er gamle nok og modne nok til at forstå konsekvenserne af indgrebene.

Hundredvis af islandske læger har erklæret deres støtte til et lovforslag, der havde til hensigt at forbyde omskæring af drenge, medmindre der foreligger medicinske grunde. (1) Børneombudsmænd i alle de nordiske lande har underskrevet en erklæring, der opfordrer til et forbud mod omskæring af børn. (2) I Island har det været forbudt at udføre operationer på børns kønsorganer med atypiske könstræk siden 2020 og på piger siden 2005.

UNR kræver, at de nordiske lande:

- Skal stå i spidsen for at forsvere børns ret til at bestemme over deres egen krop.
- Skal forbyde unødvendige og uigenkadelige indgreb på alle børns kønsorganer.

Kunskap och kultur

25. Det arktiska samarbetet måste väckas till liv igen

Det arktiska samarbetet måste väckas till liv igen, så länge det finns något att rädda. För tillfället ser läget dystert ut: Sedan den ryska invasionen har Arktiska rådet inte kunnat sammanträda. Även om det har varit avbrott i beslutsfattandet har forskarsamhället tagit fram sådan värdefull information om tillståndet i Arktis som borde oroa hela mänskligheten.

Man har föreställt sig att Arktis hålls oförändrat, men nu blir regionen varmare i mångdubbelt snabbare takt än resten av världen. Den snabba uppvärmningen är ett hot mot den arktiska naturens och de arktiska levnadsförhållandenas fortbestånd. I takt med att isen och permafrosten smälter blir extrema väderfenomen allt vanligare också mer allmänt i Norden.

Arktis är också föremål för stormaktpolitiska intressen. Ryssland har ökat sin militära upprustning och sina provokativa militärövningar, medan Kinas intresse för de arktiska sjövägarna samtidigt tilltar. Medan Ryssland och Kina intensifierar sitt samarbete har Arktiska rådet och Barents euroarktiska råd gått istå, vilket riskerar att göra den arktiska naturen och ursprungsbefolkingars självbestämmanderätt i regionen till ett tvistefrö mellan supermakterna.

De nordiska länderna bör skapa ett nytt samarbetsorgan för att ta itu med utmaningarna i Arktis, om nödvändigt utan Ryssland. Ungdomens Nordiska Råd vädjar till de nordiska länderna att

- inrätta ett nytt arktiskt samarbetsforum där forskarsamhället och beslutsfattare tillsammans arbetar för att avvärja klimatförändringarna och varna om ursprungsbefolkingars rättigheter,
- öka finansieringen för arktisk forskning.

32. Styrkelse af de nordiske sprog

Sprog er grundlaget for kulturel identitet og bevarer samfundenes unikke historie, traditioner og værdier. I Norden er der stor sproglig mangfoldighed med over 20 talte sprog, hvoraf de fleste er små sprog og minoritetssprog. Minoritetssprog har dog stået over for systematiske udfordringer, som i høj grad har truet deres overlevelse. Tvingen assimilering, sprogforbud i skolerne og manglende fokus på sprogene i det offentlige rum har ført til, at nogle af disse sprog næsten er forsvundet.

De nordiske lande skal tage fat på disse udfordringer ved at iværksætte kraftfulde og målrettede tiltag for at beskytte og fremme små sprog og minoritetssprog. Der bør gives større økonomisk støtte til projekter, der værner om sprogene og kulturen i disse samfund. Dette indebærer investeringer i litteratur, film, teater og digitale medier på disse sprog. Ligeledes skal undervisningen i både sprogene og den kulturhistorie, der knytter sig til dem, styrkes. Der bør især fokuseres på sprogundervisning til dem, der tilhører minoriteter og ikke har haft mulighed for at lære deres sprog, ofte på grund af begrænsende sprogpoltikker.

Derfor skal Nordisk Råd:

- Øge bevillingerne til kulturelle projekter såsom litteratur, film og teater, der produceres på mindre nordiske sprog eller omhandler deres kultur.
- Øge undervisningen i nordiske minoritetssprog i hele uddannelsessystemet.
- Støtte uddannelse af lærere og udvikling af undervisningsmateriale på små sprog og minoritetssprog samt sikre adgang til dette materiale for de grupper, der taler sprogene.

Hållbarhet

1. En grønnere modeindustri

Modeindustrien er en af vores tids største klimabelastninger. Alt for ofte produceres tøj i dårlig kvalitet med det formål, at produktet hurtigt bliver slidt op for at øge forbruget og dermed industriens profit. Det fører blandt andet til, at vi i Europa hvert år brænder op til 600.000 ton tøj. Både fordi moden i vores forbrugskultur bevæger sig så hurtigt, at butikkerne ikke kan følge med i salget, før en ny trend afgør, hvad der skal være på hylderne, men også fordi det slidte tøj hurtigere vurderes til ikke at kunne bruges mere.

Samtidig er det årlige forbrug af tekstiler pr. indbygger i Norden større end det globale gennemsnit, hvilket gør os til en af de befolkningsgrupper, der forbruger mest tøj. Derfor er der et presserende behov for en nordisk aftale, der sikrer en grønnere og mere bæredygtig modeindustri.

Det skal gøres mere gennemsigtigt for forbrugeren at kunne gennemskue, om tøjet er lavet af ansvarlige og bæredygtige materialer, så køberen kan træffe kvalificerede valg omkring sit forbrug. Alt for ofte er industriens greenwashing og vildledende markedsføring årsag til, at man som forbruger støtter varer og har et øget forbrug, som man ellers ikke kan stå inde for.

UNR foreslår derfor, at Nordisk råd arbejder for:

- Ett nordiskt förbud mot företag att bränna hela, fungerande tygprodukter
- att högt prioritera finansieringen av forskning gällande återbruk av textilier och tillvaratagande av biprodukter från exempelvis jordbruk i klädindustrin.
- att genomföra en särskild insats för att uppmärksamma konsumenter om Svanenmärkningen för kläder, textilier och läder, för att bekämpa industriens green washing och vildledende markedsföring och säkra goda arbetsförhållanden inom textilindustrin.
- å stötta de berekraftige produksjonskjedene med nordisk tilhørsle

12. Ingen handling uden samtykke

Fosen-sagen, hvor Norges højesteret afgjorde, at opførelsen af vindmøller på rensdysrs græsningsarealer i Fosen var en krænkelse af samernes rettigheder, har sat fokus på den langvarige kamp for oprindelige folks rettigheder i Sápmi. Denne sag er blot ét af de mange eksempler på, hvordan udbygninger på samernes land kan krænke deres rettigheder, kulturarv, livsgrundlag og miljø.

Selvom Fosen-sagen har fået stor opmærksomhed, er der utallige andre sager, der ikke får samme bevågenhed. I Sápmi bliver nye projekter ofte godkendt og igangsat uden samråd med samerne, og selv når der er samråd, bliver deres synspunkter ofte ignoreret. Konsekvensen er, at samiske samfund konstant tvinges til at kæmpe for at bevare deres land og traditioner.

For at sikre fremtiden for Sápmi og samernes rettigheder er der hårdt brug for et samlet kortlægningsprojekt, der klart definerer de områder, der er vigtige for samernes kultur og livsgrundlag. Kortlægningen bør udføres i

fuldt samarbejde med samerne, og det bør fremgå tydeligt, hvor nye projekter ikke bør finde sted. Ved klart at definere disse områder kan man undgå fremtidige konflikter som Fosen-sagen.

Derfor bør Nordisk Råd:

- Igangsætte et kortlægningsprojekt af Sápmi som beskrevet ovenfor i samråd med samerne.
- Sikre, at kortlægningen sker i tæt samarbejde med samerne, så deres perspektiver bliver inddraget og respekteret.
- Kræve, at kortlægningen blir tatt.i betragtning, inden nye projekter sættes i gang i Sápmi.

13. Oliefrit Arktis

Arktis påvirkes af klimaforandringer i højere grad end de fleste andre steder på jorden. Arktis står over for store udfordringer på grund af stigende temperaturer, og når gletsjere smelter, afsløres nye områder, der potentielt kan indeholde olieressourcer. Udvinding af disse ressourcer til fossile brændstoffer kan forværre klimakrisen og medføre yderligere ødelæggelse af økosystemer, der allerede er ved at kollapse.

Derfor er det nødvendigt at gøre Arktis oliefrit. I stedet for at søge efter olie eller bore i disse sårbare økosystemer bør de arktiske lande prioritere bæredygtighed og udelukke enhver form for oliesøgning. Ved at forpligte os til dette kan vi bevare unikke økosystemer for kommende generationer.

Derfor bør de nordiske lande:

- Forpligte sig til, at oliesøgning skal være forbudt i Arktis.
- Forbyde oliesøgning i deres egne arktiske områder.

16. Forhindre det nordiske biologiske mangfoldets sakte død

Naturen og det biologiske mangfoldet rundt om i de nordiske landene er sterkt truet. Dette forutsetter et styrket nordisk samarbeid for å bidra til en bærekraftig og mangfoldig fremtid for den nordiske naturen. SNUS erkjenner at det å bevare det biologiske mangfoldet er en global utfordring som krever samarbeid på tvers av landegrensene. Ifølge FN's Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services fra 2019, er opptil en million arter truet av utryddelse på grunn av menneskelig aktivitet. For å tydeliggjøre de mange utfordringene, og forhindre miljøforringelse, kreves det i større grad enn i dag koordinering, samarbeid og innsats på tvers av de nordiske landegrensene. De nordiske landene deler en felles naturarv og står overfor lignende trusler mot det biologiske mangfoldet, og derfor er et styrket nordisk samarbeid avgjørende for å oppnå bærekraftige løsninger.

SNUS ønsker å arbeide for å fremme en felles nordisk tilnærming til rovdyrforvaltning. Ifølge Nordisk Ministerråd krysser omtrent 10% av ulvebestanden i Skandinavia landegrensene hvert år. Rovdyrenes overlevelse krever et samarbeid om bevaring av det biologiske mangfoldet, som innebærer en endret tilnærming til ivaretakelse av biologisk mangfold- miljøhensyn og artsmangfold må ivaretas. Å etablere en rådgivende nordisk rovviltnemnd, sammensatt av eksperter som biologer og jurister, for å utvikle felles retningslinjer for å bevare, beskytte og balansere bestandene av rovdyr. Dette vil inkludere koordinering av forskning samt utveksling av kunnskap og erfaring mellom landene.

Nordisk samarbeid på dette området vil ikke bare bidra til å sikre en bærekraftig forvaltning av rovdyr, men det vil også respektere lokalsamfunnenes behov og bidra til å opprettholde økosystemene våre. SNUS ser på dette som et eksempel på hvordan en nordisk enhet kan skape konkret handling for å bevare den unike naturen.

Därför yrkar vi på:

- att opprette en rådgivende nordisk rovviltnemnd bestående av fagfolk, som biologer og jurister, samt bønder og lokalbefolkning
- att fremme felles nordisk rovdyrforvaltning gjennom utvikling av felles retningslinjer og strategier
- att fordype koordineringen for forskning av rovdyrbestandene gjennom utveksling av kunnskap og best practices mellom landene

26. Värna den nordiska naturen

Från danska lövskogar till isländsk tundra och Skandernas fjällandskap och vattendrag är den nordiska naturen mångsidig och ovärderlig för biodiversiteten på vår jord. De nordiska länderna måste utveckla sitt ömsesidiga samarbete för att mer effektivt än i dag skydda den nordiska naturen över nationsgränserna.

Den nuvarande miljöpolitiken är inte tillräcklig för att avvärja den ekologiska kris som Norden står inför. Det jordbruksfågelindex (FBI) som används för att mäta biodiversitet visar att indexet i de nordiska länderna har rasat till ungefär hälften av 1990-talets nivå. Utöver förlusten av biologisk mångfald påverkas alla nordiska länder av globala fenomen såsom klimatförändring och förorening av vattendrag.

UNR uppmanar alla nordiska länder till ett mer aktivt och innovativt samarbete inom miljöskyddet. Ungdomens Nordiska Råd kräver nordisk solidaritet

- för att skydda hav och vattendrag och särskilt för att åtgärda den omfattande föroreningen av Östersjön,
- för att skydda områden som sträcker sig över nationsgränserna genom att planera också gränsöverskridande naturskyddsområden, och
- inom den nordiska naturforskningen, så att det garanteras tillräckliga resurser för forskning i nordisk natur och miljö i de nordiska länderna.

29. Fasa ut Open Loop Scrubbing

Open Loop Scrubbing (OLS) är ett avgasreningsystem som används främst inom sjöfarten. Ett fartyg med OLS-system tar in havsvatten som reagerar med svaveloxiderna i avgasen som omvandlar dem till svavelsyra. Det använda och förorenade vattnet släpps sedan ut i havet. Den här processen leder till en försurning av haven och en försämring av det marina ekosystemet.

Det här systemet ersätter bara luftutsläpp med utsläpp i havet. Det finns redan avgasreningsystem för fartyg som inte orsakar utsläpp. OLS är därmed en teknik vi gärna lämnar till historien.

Därför föreslås:

- Att Nordiska Rådet ska arbeta för att fasa ut Open Loop Scrubbing

33. Bedre, Billigere og Grøn transport på tværs norden

Offentlig transport binder land og by sammen gennem et stærkt netværk af busser, metro og toge, som gør det muligt for folk med forskellige økonomiske og kropslige udgangspunkter at få hverdagen til at hænge sammen og komme derhen hvor de skal i livet, uden at at belaste klima- og miljø.

Den offentlige transport står dog overfor massive udfordringer. Stigende priser, reducerede afgange og lukkede ruter gør det stadigt sværere for borgerne at vælge bæredygtige transportmuligheder.

Vi skal sammen redde og udvikle den offentlige transport i Norden, ved at gøre den bedre, billigere og grønnere. Den skal ikke kun forbinde land og by, økonomiske skel og kropslige behov, men også binde Norden sammen på tværs af landegrænserne.

UNR ska arbeta för att:

- Udvikle en fælles nordisk handleplan for omstillingen af den offentlige transport i Norden, så den er klima- og miljømæssigt bæredygtig.
- Sikre gode togforbindelser på tværs af de nordiske lande.
- Sikre at den offentlige transport i Norden er tilgængelig og regelmæssig for borgere udenfor de store byer.
- En rimligt prissatt periodbiljett för unga, der giver adgang til offentlig transport på tværs af de nordiske lande. Biletten skal stimulere till at unge får oppleve Norden spesielt utanfor turistsesong.
- Främja interoperabilitet mellan de nordiska bokningssystemen för tåg, bussar och kollektivtrafik.

Demokratifrågor

5. Nationellt främjande av de ungas delaktighet i alla nordiska länder

Det är viktigt att ungdomar deltar i beslutsfattandet för att få sin röst hörd och sina behov beaktade i samhället och i beslutsfattandet. Alla nordiska länder har något ungdomsråd eller organ för ungdomsmedverkan, hur de fungerar varierar dock mycket mellan olika länder och regioner. När vi ser till den större bilden kan vi konstatera att de ungas röst kommer väl fram i det gemensamma beslutsfattandet i Nordiska rådet som omfattar hela Norden. På nationell och lokal nivå är de ungas delaktighet och de ungas röst dock inte lika stark på alla håll i Norden.

I en del nordiska länder finns det redan nationella råd, till exempel i Finland gruppen De ungas Agenda 2030, men det är viktigt att befästa motsvarande organs verksamhet i hela Norden. Så kan vi säkerställa att de ungas röst hörs och att de har möjlighet att påverka sin framtid.

UNR föreslår att

- de nordiska länderna tar fram ett gemensamt koncept för att stärka ungas delaktighet på nationell nivå i varje land eller självstyrelseområde,
- konceptet ska omfatta en allmän skyldighet att beakta ungdomsperspektivet i alla betydande lagstiftningsprojekt och en skyldighet att tillhandahålla nationella råd riktade till unga där ungdomar kan påverka beslutsfattandet,
- ungdomar, som ett led i delaktighetskonceptet, också ges yttranderätt, rätt att närvara och motionsrätt i beslutsfattande organ.

6. Fuldt medlemskab til Grønland og Færøerne i Nordisk Råd

Med tanke på at Grønland og Færøerne er placeret unikt mellem de to stormagter i Norden, USA og Rusland, samt at Grønland og Færøerne har egne kulturelle, sociale og økonomiske forhold samt deres historiske bånd til de øvrige nordiske lande, fremlægges hermed en resolution om, at Grønland & Færøerne skal blive selvstændige medlemmer af Nordisk Råd for at fremme Nordisk Råds potentielle til at vise verden værdien af demokrati, solidaritet og sammenhold.

Grønland især risiker fremmedgørelse fra de andre Nordiske lande og kan skubbes mod Rusland og Kina, som allerede viser stor interesse i de arktiske regioner. Grønland ekskluderes allerede nu af de skandinaviske lande, og skubbes Grønland hen mod Kina og Rusland risikerer Skandinavien at have to fronter, vest og øst,

Det er i sandhed uvisse tider i Norden, men også flere steder rundt i verden, Norden er nødt til at arbejde for solidaritet og sammenhold, og står i front for at arbejde hen mod fred og lighed samt demokrati i hele verden.

- Nordisk Råd skal indenfor den nærmeste fremtid indlemme Grønland og Færøerne, som selvstændige medlemmer af Nordisk Råd
- derved også øger antallet af Præsidie medlemmer til 13 for at inkludere Grønland og Færøerne med hvert selvstændigt medlem.
- Ministerrådet skal forpligte sig til at invitere Grønland og Færøerne til deres råd.
- Såfremt Åland ønsker at være med, forpligter Nordisk Råd for at indlemme Åland i tilsvarende proces.

9. Stærkere nordisk samarbejde

Norden har været frontløber gennem historien og været inspiration for andre internationale samarbejder. De nordiske værdier som tillid, respekt og lighed mellem lande, politiske overbevisninger og befolkningsgrupper har været kendtegnet for de nordiske aftaler.

Med Nordisk Råds vision om at Norden skal blive verdens mest integrerede og bæredygtige region i 2030, og i tid med internationale og globale trusler, er der brug for at samarbejde yderligere og få alle stemmer hørt i det nordiske samarbejde.

Derfor mener Ungdommens Nordiske Råd, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd bør revidere Helsingforsaftalen ved at indskrive afsnit om nye nordiske samarbejder indenfor forsvar, klima, biodiversitet, ungeinddragelse og nævne Ungdommens Nordiske Råd.

UNR opfordrer Nordisk Råd og Nordiske Minister Råd til at:

- Indskrive afsnit om forsvar, klima, biodiversitet, ungeinddragelse og nævne Ungdommens Nordiske Råd i Helsingforsaftalen.

10. Lad ikke konsensusprincippet forhindre nordisk samarbejde

Det nordiske samarbejdet har været drevet af konsensus og viljen til at samarbejde. Samarbejdet har ledt til mange gode resultater og aftaler, som har inspireret verden.

Princippet om konsensus kan dog forhindre for det nordiske samarbejde, da enkelte landes særinteresser kan blokere fornuftige tiltag i det nordiske samarbejde, der kan lede regionen til at blive verdens mest integrerede og bæredygtige region.

Ved en udvidelse af Helsingforsaftalen, hvor Færøerne, Grønland og Åland inviterer med ind som selvstændige og ligestillede medlemmer af Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd vil denne potentielle problematik kun blive større og derfor mener UNR at det er retmæssigt, at gå væk fra konsensusprincippet.

UNR opfordrer Nordiske Minister Råd til at:

- Nordisk Minister Råd skal gå væk fra princippet om konsensus for nordiske aftaler
- Hvert land kan legge ned veto i saker hvor vedtaket direkte angår landet

18. Norden skal støtte retten til selvbestemmelse i regionen

Flere af de suveræne stater der er en del af det nordiske samarbejde har i fortiden været dele af andre suveræne stater og har dermed ikke haft deres selvstændighed og selvbestemmelse. Disse lande, er blevet suveræne og selvstændige på forskellige tidspunkter og med varierende grad af hjælp og støtte, fra de lande som de har løsrevet sig fra. Det er helt klart, at jo mindre lande modarbejder deres rigsdeles ønsker om selvbestemmelse og selvstændighed, jo mindre tid går der, til disse kan få et godt og ligeværdigt samarbejde, der er til gengæld fordel.

Norden har i dag flere selvstyrrende områder, som i varierende grad, har ønsker om på et eller andet tidspunkt i fremtiden, at blive selvstændige. I Norden skal demokrati og demokratiske processer råde, derfor er det vigtigt, at spørgsmål om selvstændighed ligger hos folkene i landene, til beslutningstagelse.

Når man i et land er få mennesker, er det vigtigt at have et godt og gengæld forhold til sine nabolande. Derfor skal medlemslande i det nordiske samarbejde, bevare og udvide muligheder for studie, arbejde og ophold i hinandens lande, såvel som at man samarbejder om at regionen bliver den tryggeste i Verden at bo i.

- Nordisk råd forpligter sig til uden forsinkelse at optage nye suveræne stater i regionen, i Helsingforsaftalen, hvis disse ikke er dele af aftalen på forhånd
- De nordiske lande bestræber sig efter at anerkende nye suveræne stater i Norden, direkte efter deres proklamation til verdenssamfundet
- Nordisk råd forpligter sig til at bevare og udvide muligheden for studie, arbejde og ophold i hele regionen, også for statsborgere af mulige nye suveræne stater i regionen

19. Anerkend unge som ligeværdige aktører i demokratiet

Ungdomar är lika kompetenta och ansvariga som andra åldersgrupper i samhället.

Ungdomar under 18 år är också ansvariga och vill påverka samhället som fullvärdiga medborgare. De nordiska länderna kan se till att ungdomar känner sig representerade i det politiska systemet och känner att de kan påverka samhällsutvecklingen genom att ge fler unga möjlighet att påverka det politiska systemet.

Därför vill vi att Nordiska ungdomsrådet (UNR) ska arbeta för:

- Att unga människor ska kunna påverka demokratiska system på alla nivåer:

- Att öka antalet skolval för att säkerställa att unga bekantar sig med val och därmed det demokratiska systemets funktion.
- Att alla unga ska ha den nödvändiga kunskapen, stödet och möjligheterna för att engagera sig i ungdomsorganisationer.

31. Valgretsaler med udgangspunkt i fødselsåret

UNR mener, at valgretsaleren, og alderen for når du kan stille til valg, bør være baseret på den 1. januar i det år, hvor en vælger når den rette alder for at stemme eller stille til valg, i stedet for fødselsdagen. I dag er situationen sådan, at personer, der har modtaget den samme uddannelse og har deltaget i samme sociale aktiviteter siden fødslen, bliver forskelsbehandlet på grund af deres fødselsdato og derfor ikke kan deltage i demokratiske valg på samme måde som deres jævnaldrende, der var heldige nok til at blive født tidligere på året. At lade årgange gå og stille til valg sammen kunne bidrage til øget valgdeltagelse.

UNR opfordrer derfor de nordiske lande til:

- At ændre lovgivningen om valgretsaler og kandidatsaler, så den er baseret på den 1. januar i det år, hvor vælgeren når valgretsaleren, i stedet for fødselsdatoen.

Urikes-, försvar- och säkerhetsfrågor

11. Kvinders situation i Afghanistan

Kvinders situation i Afghanistan er uacceptabel og er blevet værre siden Taleban kom til magten i august 2021. De nægtes selvbestemmelse, uddannelse og retten til et selvstændigt liv.

Det er nødvendigt, at det internationale samfund fortsat fordømmer Talebans krænkelser af kvinders rettigheder og støtter de kvinder, der ikke har adgang til de grundlæggende menneskerettigheder, de fortjener. Det er vigtigt at fremhæve værdier som kvindefrigørelse og social retfærdighed i internationalt samarbejde og bekæmpe den udvikling, hvor kvinders rettigheder systematisk krænkes på grund af militær og religiøs fanatisme.

UNR opfordrer derfor, at de nordiske lande:

- Fordømmer Talebans angreb på kvinders rettigheder og arbejder målrettet på at forbedre vilkårene for dem, der nægtes grundlæggende menneskerettigheder.
- Øger den humanitære bistand til afganske kvinder og børn, med fokus på uddannelse, sundhedsydeler og psykologisk støtte til voldsofre.
- Udvider asylmulighederne for afganske kvinder og deres familier og yder sikkerhed og støtte til dem, der flygter fra forfølgelse.

15. Ny nordisk säkerhetspolitik

I ett skakigt Europa behövs ett stadigt Norden. I och med Sverige och Finlands inträde i Nato befinner sig hela Norden under samma säkerhetspolitiska paraply för första gången sedan Kalmarunionens upplösning på 1500-talet. Detta ger nya möjligheter för nordiskt försvarssamarbete, både inom Nato och Nordiska rådet.

Första året annonserade även de nordiska länderna ett tätare samarbete inom flygvapnet, med en högre grad av gemensamma kommandostrukturer. Denna ökade interoperabiliteten behövs även inom övriga delar av försvaret, och genomförs med fördel i nära samarbete med Nato. Ju mer synkroniserad försvarsförmågan blir, desto mer logiskt blir det dessutom att utforska möjligheter för gemensam upphandling av försvarsutrustning, materiell och kapacitet för att effektivisera det militära samarbetet, både ur ett kostnadseffektivt och strategiskt perspektiv.

For at opnå dette foreslår vi at NORDEFCO skal udvide deres fokusområder, til også at inkludere Nordens grænser mod Rusland i Arktis. Dette skal være gennem koordinerede militære øvninger og sikkerhedsindsatser i regionen. Dette fokus vil sikre en ensartet og stærk sikkerhedstilstedeværelse.

Myndigheters hemsidor, banker och sjukvårdsjournaler drabbas ständigt av avbrott på grund av ryska påverkanskampanjer. Norden behöver därför etablera en plattform för informationsdelning, med delade kommunikationskanaler och utökat underrättelseutbyte för att förhindra hybridkrigföring.

Därför yrkar vi på:

- att ytterligare stärka samarbetet i försvaret inom Norden, exempelvis genom gemensamma utbildningar, övningar och kommandostrukturer, inom ramen för Natosamarbetet
- Att NORDEFCO udvider deres fokusområder, til også at inkludere Nordens grænser mod Rusland i Arktis
- att etablera nordiska plattformar för informationsdelning för att öka cybersäkerheten

17. Temperaturen stiger og spenningen øker – et stort behov for sterkt nordisk samarbeid i Nordområdene

Arktis har lenge vært kjennetegnet av sikkerhetspolitisk stabilitet, og risikoen for eskalering i regionen har lenge vært lav. Stormaktsrivalisering, klimaendringer og Russlands krig i Ukraina har imidlertid bidratt til å endre aktualiteten nordområdene har. Russland utgjør i dag en betydelig trussel og det er viktig at de nordiske landene tar en aktiv rolle, spesielt gjennom NATO, for å sikre sine interesser i et Arktis preget av økende spenning og geopolitisk konkurranse.

Samarbeidet med Russland i nordområdene var frem til 2014 svært solid. Tiden som fulgte etter Russlands annektering av Krim medførte derimot en endring i oppfatningen av Russland fra å være en pålitelig partner, til en sikkerhetspolitisk utfordring. I løpet av de senere år har Russland vist økt interesse for å utnytte de mange mulighetene som finnes i nordområdene- det gjelder utvinning av olje og naturgass, fiske, og tilrettelegging for fremtidig gjennomfart som følge av klimaforandringer.

Dagens forhold som følge av den endrede geopolitiske situasjonen i Europa forutsetter et mer kapabelt NATO, som i større grad sikrer alliansens interesser og forhindrer den russiske proteksjonistiske utvikling i regionen. Alle medlemmene av Arktisk råd, unntatt Russland, er medlemmer i NATO og frykten for eskalering ser ikke ut til å være større enn faren ved å ikke ha tilstedeværelse i regionen.

For å ivareta bredden av de nordiske landenes interesser, må Arktis opprettholdes som en fredelig og stabil region basert på internasjonalt samarbeid og respekt for folkerettslige prinsipper. Samtidig som vi søker samarbeid, er det viktig at de nordiske landene opprettholder tilstrekkelig forsvarsevne og beredskap for å sikre suverenitet og trygghet i Nordområdene.

Derfor ønsker UNR:

- å sikre respekt for folkerettslige prinsipper, herunder etterfølgelsen av Svalbardtraktatens innhold, samtidig som vi søker samarbeid for utvikling av regionen
- å kreve robuste forsvarsstrukturer og en styrking av NATOs fokus på sikkerhet i nordområdene.
- å forhindre alle i å bryte internasjonale forpliktelser angående friheten til ferdsel gjennom Nordvestpassasjen og Nordøstpassasjen

3. UNR:s presidium 2024

Förbundet Nordens socialdemokratiska ungdom (Socialdemokratiska gruppen)

Presidiemedlem: Alexander Winge   Suppleant: Linnea Lie Holen

Utskott: Välfärd i Norden

Sammanslutningen för Nordens Unga Socialliberaler (Mittengruppen)

Presidiemedlem: Anne Jensdatter   Suppleant: Edvin Mårtenson

Utskott: Hållbart Norden

Nordiska Centerungdomens Förbund (Mittengruppen)

Presidiemedlem: Maya Kastlander   Suppleant: Halvard Brundtland

Utskott: Tillväxt i Norden

Nordisk Friheds Ungdom (Nordisk Frihet)

Presidiemedlem: Noora Pakarinen   Suppleant: Christian Bülow

Utskott: Välfärd i Norden

Socialistisk ungdom i Norden (Nordisk grön vänster)

Presidiemedlem: Jósúa Davíðsson   Suppleant: Nora Dahlmann

Utskott: Hållbart Norden

Kristdemokratisk ungdom i Norden (Mittengruppen)

Presidiemedlem: Andreas Salomonsen   Suppleant: Arvid Karell

Utskott: Tillväxt i Norden

Nordens Liberale Ungdom (Mittengruppen)

Presidiemedlem: Anders Hansen Suppleant: Tobias Nicolajsen

Utskott: Nordiska Rådets presidium

Nordisk Ungkonservativ Union (Konservativa gruppen)

Presidiemedlem: Toni Pakarinen   Suppleant: Frederik Møller

Utskott: Kunskap och Kultur

Grön Ungdom i Norden (Mittengruppen)

Presidiemedlem: Alireza Hossiani   Suppleant: Konsta Lindi

Utskott: Kunskap och Kultur

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (observatör)

Presidiemedlem: Dag Henrik Nygård   Suppleant: Ylva Þórssdóttir Planman

Utskott: Utan utskott